Algemene beschouwingen 2023 CDA Staphorst

Inleiding

Crisis. Er gaat tegenwoordig geen dag voorbij zonder dat woord te lezen of te horen. De kranten staan er vol mee, het is een vast thema aan de talkshowtafels, maar nog belangrijker het wordt besproken aan de keukentafel. Daarmee is het geen ver-van-mijn-bed-show meer, het is een realiteit waarin we allemaal leven en waar iedereen, de een in meerdere en de andere in mindere mate, de consequenties van ervaart. In deze tijd waarin er veel onzekerheid is, weten we één ding zeker; wij kunnen als mensen niet alles sturen. Dan is het van belang dat we naar elkaar omzien en zal de overheid een vangnet moeten zijn. Het komt in tijden van crisis aan op ons collectieve vermogen van solidariteit, doorpakken en de moed erin houden.

In deze tijd waarin we nu leven lijkt er meer het accent te liggen op de verschillen dan op hetgeen ons bindt. Er worden tegenstellingen gecreëerd en als je voor het ene bent, dan ben je tegen het ander. Maar iedereen draagt zijn of haar steentje bij in onze samenleving. Wij kunnen bijvoorbeeld niet zonder de boeren, maar ook niet zonder de natuur. Daarom is het van belang dat we aan beide recht doen. En ja, een gemeenteraad heeft op dat hele proces niet de meeste invloed, maar wij staan pal voor onze boeren en zullen doen wat nodig is. Het rapport van Remkes geeft duidelijk weer dat dat de zorgen die boeren hebben terecht zijn en dat voor een succesvolle aanpak het nodig is dat we met elkaar blijven praten en luisteren. Want ons vitale platteland heeft een stevig perspectief nodig en heeft daar ook recht op.

De oorlog in Oekraïne heeft voor ons verregaande consequenties. Wij hebben te maken met vluchtelingen die opgevangen moeten worden. Daarin mogen we als gemeente trots zijn dat we zoveel vluchtelingen opvangen en daarbij mogen we niet vergeten dat er heel veel in particuliere kringen zijn opgevangen. Het openstellen van je huis voor een ander is een nobele daad en daar hebben wij respect voor.

De energiecrisis raakt velen van ons. Sommigen merken het alleen aan het feit dat ze minder kunnen sparen, maar een grote groep moet andere keuzes gaan maken. En die keuzes gaan over het bezuinigen op de boodschappen tot je kind wel of geen cadeau op z'n verjaardag kunnen geven. En dan is voor sommigen het nog maar de vraag of ze het daarmee gaan redden.

Er zijn veel onzekerheden en ook het toekomstbeeld is grillig. En in die situaties moet de overheid een vangnet zijn voor hen die dat nodig hebben. Het eerlijke verhaal is echter wel dat de overheid niet alle consequenties kan wegnemen en dat voor sommigen het leven er anders uitziet.

We zijn blij dat we er als gemeente in financiële zin goed voor staan. De wethouder noemde het al dat we 'spek op de botten hebben'. We moeten dan ook goed bekijken hoe we met dat 'spek' omgaan. We zullen dat in de volgende onderwerpen meenemen.

Hogere lasten

De stijgende prijzen zien we in alle facetten van ons leven terug. Het is heel zichtbaar in de energierekening, maar ook op de kassabon. Dat vraagt van ons allemaal om keuzes te maken. Soms zijn energiebesparende maatregelen voldoende om de maand door te kunnen komen. Voor velen zal het leiden tot een ander uitgavepatroon en dan maar hopen dat je voldoende overhoudt aan het einde van de maand.

Gezien de stijgende lasten kan je je afvragen of het eerlijk is dat de OZB stijgt. Dat is immers een knop waar de gemeente aan draait en waar wij dus een keuze in hebben. Zoals u weet, zijn wij als CDA niet enthousiast over een OZB verhoging. In voorgaande jaren hebben we ons ook altijd ingezet om dat te voorkomen. Ook dit jaar hebben we goed gekeken naar de mogelijkheden. En als we alles in ogenschouw nemen, dan is het niet verantwoord om de verhoging eruit te halen. Zouden we dat eruit halen dan hebben we weinig investeringsmogelijkheden. De grilligheid van de prijzen en omstandigheden die buiten onze macht liggen maken het noodzakelijk dat wij iets achter de hand hebben dat we kunnen inzetten. Zouden we de OZB verhoging schrappen dan betekent dat dat een huishouden gemiddeld € 37 per jaar minder kwijt is. Dat is een generieke maatregel die dus iedereen treft, niet alleen de mensen voor wie dat bedrag de druppel kan zijn, maar ook voor mensen die daar niets van merken. Daarom vinden wij het verstandig dat de gemeente investeringsruimte houdt en kan ingrijpen daar waar nodig. Zo zal het college moeten kijken welke maatregelen of fondsen er nodig zijn om een vangnet te zijn voor de mensen die het nodig hebben. Als gemeente hebben we de grens voor de energietoeslag van 120% naar 130% van de bijstandsnorm aangepast en ook de hoogte van de energietoeslag aangepast van €800 naar €1300. Dat doen we goed, maar er is ook een grote groep middeninkomens die hier buiten valt en grote problemen ervaart. Hier moeten we goed naar kijken en naar de mogelijkheden die er zijn om hen te helpen.

Als gemeente hadden we samen met omliggende gemeenten en de provincie Overijssel een contract met Gazprom voor de levering van gas. De voetbalverenigingen VV Staphorst en SC Rouveen hadden hun eigen contract met Gazprom en liftten mee in de gezamenlijke afspraken. In opdracht van minister Jetten heeft de gemeente dat contract met Gazprom opgezegd en moest er een nieuw contract worden afgesloten tegen een hogere prijs. De voetbalverenigingen konden daar niets aan doen, behalve de hogere prijs betalen. Dan komt er vervolgens bericht van de minister dat het toch niet nodig was om op te zeggen… Dat is natuurlijk een vreemde gang van zaken. Het resultaat is wel dat deze verenigingen hoge kosten moeten maken door het toedoen van de minister en de gemeente. Wat doet de gemeente eraan om deze verenigingen te compenseren? Kan er bijvoorbeeld een plafond worden ingesteld zodat de verenigingen de prijs betalen die in het oude contract stond en dat de gemeente de meerkosten voor haar rekening neemt, met terugwerkende kracht?

Woningen

Ook hier is er een crisis. Er zijn veel mensen op zoek naar een woning en als ze er al een hebben gevonden, dan is deze vaak onbetaalbaar. Er is een grote vraag naar betaalbare woningen. De noodzaak voor extra woningen wordt ingegeven door onze inwoners die op zoek zijn naar een woning en deze maar niet kunnen vinden. Verder speelt mee dat wij vanuit de landelijke overheid een taakstelling hebben gekregen om statushouders te huisvesten. Waar ook hier vaak een tegenstelling in wordt gezien, is die er niet. Het zijn

allemaal mensen die op zoek zijn naar een woning en die deel willen uitmaken van onze samenleving. En ja, we hebben voor statushouders een taakstelling gekregen waaraan we moeten voldoen omdat we anders het volgende jaar met een hogere taakstelling worden geconfronteerd. Maar wij vinden het ook onze taak om betaalbare woningen beschikbaar te hebben voor onze inwoners, het een sluit het ander niet uit.

Er zijn allerlei ontwikkelingen die er goed uit zien, denk bijvoorbeeld aan Rouveen Zuid en Poeleweg IJhorst. Wel horen wij verontruste signalen over De Slagen, kan het college aangeven wat de stand van zaken is en hoe het college ervoor gaat zorgen dat de woningbouw doorgaat?

Er zijn veel woningen nodig en wellicht is het goed om verder te kijken dan de vastgestelde woonvisie. Deze is natuurlijk in een andere tijd vastgesteld en de wereld ziet er vandaag de dag heel anders uit. Wanneer kan het college komen met een overzicht van hoeveel woningen erbij komen, waar ze komen te staan en wat er voor nodig is. We moeten nu niet gaan afwachten met plannen maken, want die woningen staan er morgen niet, maar de nood is er vandaag al.

Bedrijven en toegankelijkheid

We gaan de Esch 0, Bullingerslag en de Esch 5 verder ontwikkelen tot bedrijventerreinen. Dat is hard nodig omdat er veel behoefte is aan bedrijfsruimte voor ontwikkelplannen. Wij zijn trots op al die ondernemers met hun prachtige bedrijf waarmee ze een visitekaartje voor Staphorst zijn en ook nog eens zorgen voor werkgelegenheid. We hebben een vitaal ondernemersklimaat en we moeten dat koesteren.

Ondernemers hebben we niet alleen nodig voor de werkgelegenheid, zij zijn ook onmisbaar voor studenten. Je hebt een stageplek nodig om theorie in de praktijk te brengen en er achter te komen wat je wilt. Om die stagiairs bij onze ondernemers te krijgen is het wel van belang dat de bedrijven toegankelijk zijn. Over de weg is dat geen probleem, wij hebben prachtige wegen liggen waarover je prima met de auto kunt rijden of over kunt fietsen. Maar niet elke stagiair beschikt over een auto, of mag daar zelfs al over beschikken, en vaak is de afstand te groot om te fietsen. Dan ben je dus afhankelijk van het OV. Een goede OV verbinding is daarin onmisbaar, bijvoorbeeld een buslijn die ook over de industrieterreinen gaat. Helaas hebben wij vernomen dat alle wensen die wij als gemeente hebben ingediend met betrekking tot buslijn 40 zijn genegeerd. Een ander vorm van OV is de trein en dan zou je kunnen denken aan een station in Staphorst. Hoe gaat het college ervoor zorgen dat onze industrieterreinen toegankelijk worden met het OV?

Bedrijfsvoering

Wij zijn een zelfstandige gemeente en daar zijn we trots op. Dat vraagt wel om een sterke organisatie, we willen kwaliteit leveren en dat kost geld. De afgelopen jaren is er veel verloop in het personeel. We zien dat overal terug op de arbeidsmarkt, er zijn tekorten en daardoor is er veel concurrentie. Als kleine gemeente zijn wij vaak een springplank, je leert hier de kneepjes van het vak en kan dan als ervaren kracht een mooie stap maken. We hebben hier een organisatie die in beweging blijft. Maar ook nu zien we weer een stijging van het budget. Wij zijn daar in het verleden kritisch op geweest en zijn dat ook nu weer. Er is een rapport opgesteld waarin onze organisatie wordt vergeleken met andere gemeenten. Wij vragen ons af of dat een representatief beeld geeft. Elke gemeente is

anders, zo zal de een bijvoorbeeld meer bezig zijn met woningbouw en daardoor meer mensen nodig hebben voor vergunningen en bestemmingsplannen en ligt bij de ander het zwaartepunt meer bij het sociaal domein. Volgens ons moet er worden gekeken naar de taken die wij uitvoeren. Dan moet je kijken welke inzet daarvoor nodig is. Wanneer je dat in beeld hebt kan je ook beoordelen of het bijvoorbeeld verstandig is om een aantal taken uit te besteden. Waarom is er niet voor de deze insteek gekozen? En vindt het college dat het rapport een representatief beeld geeft?

Tot slot

Het vertrouwen in de politiek is gedaald en wij maken ons geen illusie dat we dat maar even gaan herstellen. Daarvoor is nodig dat we luisteren en goede besluiten nemen. Dat kunnen besluiten zijn die niet iedereen waardeert, maar dan is het aan ons om uit leggen waarom dat besluit genomen is. Een beetje meer begrip voor de ander haalt vaak de kou al uit de lucht.

Ondanks alle tegenstellingen die er worden gevoeld, zullen we allemaal de schouders er onder moeten zetten om er samen uit te komen. In mijn trouwring staat een tekst gegraveerd die die hoop uitspreekt; “Wij voor elkaar, God voor ons samen”.

25 oktober 2022,

De fractie van CDA Staphorst,
Genevive Compagner
Arjan Hokse
Suzan Bijker-Hokse